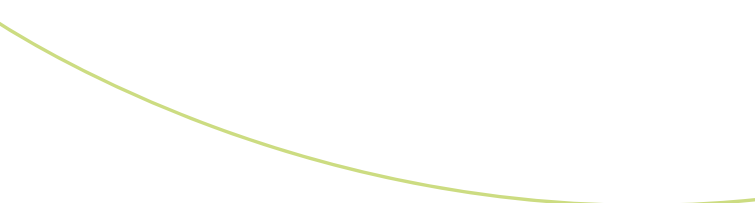

Jaarstukken 2025

Jaarverslag, jaarrekening, controleverklaring

	College Noordelijke Rekenkamer
Datum	8 april 2026
Status	Definitief vastgesteld door het college van de Noordelijke Rekenkamer, d.d. 07/04/2026.

Inhoud

Voorwoord	3
1. Jaarverslag 2025	5
1.1 Onderzoek.....	5
1.2 Organisatie en beleid	10
2. Jaarrekening 2025	13
2.1 Toelichting paragrafen jaarstukken 2025.....	13
2.2 Grondslagen jaarrekening 2025 en balans	14
2.3 Balans per 31 december 2025	15
2.4 Overzicht van baten en lasten 2025.....	19
2.5 Gebeurtenissen na balansdatum	22
3. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	23

Voorwoord

De Noordelijke Rekenkamer legt de lat hoog voor zichzelf: zij wil het lerend vermogen van de provincies ondersteunen. Daarvoor is nodig dat de onderzoeksrapporten van kwalitatief hoogwaardig niveau zijn. In dit jaarverslag reflecteren we op onze prestaties in 2025 en leggen we verantwoording af over onze inhoudelijke en financiële resultaten. De rekenkamer had het niet gemakkelijk in 2025: meer nog dan andere jaren stonden complexe onderzoeken op het programma; ook hadden we te maken met langdurig ziekteverzuim.

We brachten een rapport uit over de volle breedte van het provinciale waterbeleid, met aandacht voor waterveiligheid en kwantiteit, waterkwaliteit en grond- en drinkwater. De centrale boodschap is dat water en bodem in de praktijk niet altijd sturend zijn in de ruimtelijke afwegingen van de provincies. Die boodschap is overgekomen en onze aanbevelingen zijn overgenomen. Het rapport “Af- en toezicht” dat samen met gemeentelijke rekenkamers in Drenthe, Fryslân en Groningen is uitgevoerd, laat zien dat handhaving van en toezicht op de energiebesparingsplicht onvoldoende van de grond komen. Ook voltooiden we een onderzoek naar de democratische legitimiteit van het RES-proces. Dit is een vervolg op eerder onderzoek uit 2021. We concluderen dat de democratische legitimiteit van het RES-proces in het geding is en dat er mogelijkheden zijn om die legitimiteit te versterken die niet worden benut. We moeten helaas constateren dat onze aanbevelingen uit 2021 over het RES-proces de afgelopen jaren nauwelijks doorwerkten. Dit roept de bredere vraag op wat de provincies en de rekenkamer zelf kunnen doen om de impact van de rapporten te vergroten. Die vraag staat centraal in de evaluatie van de rekenkamer die in 2026 plaatsvindt.

Helaas hadden we in 2025 ook te maken met vertraging in sommige projecten. Toch konden we starten met nieuwe onderzoeken uit ons onderzoeksprogramma, waaronder een onderzoek naar provinciaal beleid met betrekking tot ‘brede welvaart’, naar woonbeleid en naar drukfactoren op Natura-2000.

De rekenkamer kijkt met dankbaarheid terug op het voorzitterschap van Anneke Beukers, die in 2025 haar vertrek aankondigde. Zij trad als voorzitter aan in een roerige tijd en heeft met haar bestuurlijk en strategisch inzicht de positie van de rekenkamer en relaties met de Staten versterkt, in goede samenwerking met het college en de secretaris-directeur. De Raad van Advies had het voortouw in de werving en selectie van een nieuwe voorzitter. Die werd gevonden in de persoon van Magdeleen Sturm. Zij is per 1 februari 2026 gestart als voorzitter.

We danken de griffies voor hun ondersteuning. Die is onmisbaar, onder andere bij het aanbieden van onderzoeksrapporten. Een speciaal woord van waardering is op zijn plaats voor de Raad van Advies: die speelt een belangrijke rol als klankbord en ambassadeur van de NRK. Dit jaar leverde hij ook een essentiële bijdrage aan de benoeming van een nieuwe voorzitter van het college.

Ook het komende jaar zal de NRK weer met veel elan onderzoek doen naar het provinciale beleid in Drenthe, Fryslân en Groningen, om het lerend vermogen van de provincies te vergroten en de statenleden en de provinciale democratie te ondersteunen.

Magdeleen Sturm
Voorzitter

Linze Schaap
Secretaris-directeur

1. Jaarverslag 2025

1.1 Onderzoek

In verslagjaar 2025 is stevig doorgewerkt aan de uitvoering van het onderzoeksprogramma 2023-2026; vier projecten zijn in 2025 afgerond. Sommige projecten verg(d)en meer tijd dan verwacht. De rekenkamer honoreerde een verzoek van de Friese Staten om onderzoek te doen naar het Fries Taalbeleid van de provincie.

Onderzoek 'op verzoek'

De afzonderlijke Staten en individuele Statenleden kunnen de Noordelijke Rekenkamer vragen onderzoek te verrichten naar een bepaald beleid of thema – ook buiten het onderzoeksprogramma om. In het programma 2023-2026 creëerde de rekenkamer structureel ruimte (50%) voor het honoreren van enkele verzoeken. De rekenkamer honoreert dergelijke verzoeken gaarne, mits die aan de criteria uit haar Onderzoeksprotocol voldoen, de rekenkamer ruimte kan maken in de onderzoeksplanning en de begroting.

1.1.1 Afgerond onderzoek

De rekenkamer heeft het onderzoek naar het provinciale waterbeleid uiteindelijk zeer breed gemaakt, om zo aandacht te kunnen besteden aan vele deelterreinen van het waterbeleid.¹ De kernboodschap is: 'neem je eigen uitgangspunt dat water en bodem leidend moeten zijn in het beleid, serieus'.

Waterbeheer, waterkwaliteit en klimaatadaptatie (uitvoering en afronding)		
Onderzoeksvraag	Op welke manier weegt de provincie in ruimtelijke beslissingen het belang van goed waterbeheer af, welk gewicht krijgt klimaatadaptatie ten opzichte van de overige belangen en hoe doeltreffend en rechtmatig is die afweging?	
Portefeuillehouder	Anneke Beukers	
Onderzoekers	Edwin de Jong, Sam Heslinga, Ingeborgh Petri-Bezemer	
Rapportage	14/10/2025 https://www.noordelijkerekenkamer.nl/provinciaal-waterbeleid	
Aanbevelingen	Drenthe: 1 aanbeveling aan PS en GS, 2 aan GS; alle drie overgenomen. Fryslân: 1 aanbeveling aan PS en GS, 3 aan GS; GS nemen één niet over, PS nemen die wel over. Groningen: 1 aanbeveling aan PS en GS, 2 aan GS; alle drie overgenomen	

¹ <https://www.noordelijkerekenkamer.nl/provinciaal-waterbeleid>

Het onderzoek naar het integriteitsbeleid van de provincies loopt vanaf juni 2023. De rekenkamer begon met een inventarisatie van het integriteitsbeleid van de drie provincies. Het beoogde verdiepende tweede deel was een analyse van de uitvoering en effecten van het integriteitsbeleid van Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie. De rekenkamer splitste dat tweede verdiepende deel vervolgens. In 2025 is het deelonderzoek naar uitvoering en resultaten van het integriteitsbeleid van Provinciale Staten en de fracties daarin afgerond.² De rekenkamer heeft met de presidia overlegd over de manier van reageren³ en de behandeling in PS; mede daardoor vond de publicatie plaats in 2025.

Politiek-bestuurlijke integriteitsbeleid (afronding eerste deel)		
Onderzoeksvraag	In hoeverre is de werking van de integriteitssystemen doeltreffend en welke aanvullingen hebben de Statenfracties op het provinciale integriteitssysteem?	
Portefeuillehouder	Jan van der Bij (tot 01/10/2024) Anneke Beukers (vanaf 01/10/2024)	
Onderzoekers	Edwin de Jong, Klaas Kwakkel en Anke Pietersma	
Rapportage	10/03/2025 (eerste deel) https://www.noordelijkerekenkamer.nl/integriteitsbeleid-provinciale-staten	
Aanbevelingen	Drenthe: 4 aanbevelingen aan PS; PS hebben dit rapport nog niet geagendeerd. Fryslân: 4 aanbevelingen; voor kennisgeving aangenomen Groningen: 4 aanbevelingen; alle vier overgenomen.	

Onderzoek in samenwerking

De NRK voerde in 2024-2025 twee onderzoeken uit mede namens gemeentelijke rekenkamers, met behulp van hun bevoegdheden (namelijk het aanvullende onderzoek Energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing en het onderzoek naar de Democratische legitimiteit RES. In beide gevallen voerde de NRK het onderzoek uit. Dergelijke interbestuurlijke samenwerking leidt tot breder en rijker onderzoek, doordat de gezamenlijke rekenkamers zo het beleid van twee bestuurslagen (hier provincie en gemeenten) kunnen onderzoeken. Organisatorisch vergt een dergelijke aanpak veel energie. In 2026 zullen de deelnemende rekenkamers de samenwerking evalueren en er lessen uit trekken.

Samen met enkele gemeentelijke rekenkamers deed de Noordelijke Rekenkamer een aanvullend onderzoek op het zogenaamde DoeMee-onderzoek van de Vereniging van Rekenkamers naar de naleving en effecten van de energiebesparingsplicht en de bijbehorende informatieplicht (met meer dan 100 decentrale rekenkamers), in samenwerking met de Algemene Rekenkamer.⁴

² Het deelonderzoek naar uitvoering en effecten van het integriteitsbeleid voor GS en de ambtelijke organisatie volgt later.

³ Het is gebruikelijk dat Gedeputeerde Staten een bestuurlijke reactie geven op de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer. Maar dit deelonderzoek ging uitsluitend over Provinciale Staten; de NRK heeft met de presidia overlegd vraag welke instantie een bestuurlijke reactie zou geven, voor zover die gewenst was.

⁴ De NRK investeerde stevig in het landelijk onderzoek, doordat haar secretaris-directeur als bestuurslid van de Vereniging van Rekenkamers het landelijke onderzoek coördineerde.

Aanvullend onderzoek: Energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing (start en uitvoering)		
Onderzoeksvraag	Hoe effectief zijn het toezicht op en de handhaving van de energiebesparingsplicht door gemeenten, provincies en omgevingsdiensten en in hoeverre passen energiebesparingsplichtige bedrijven en instellingen energiebesparende maatregelen toe?	
Portefeuillehouder	Marko Bos	
Onderzoekers	Sieger Veenstra, Klaas Kwakkel en Beatrijs Visser	
Rapportage	02/06/2025 https://www.noordelijkerekenkamer.nl/af-en-toezicht	
Aanbevelingen	Drenthe: 2 aanbevelingen aan GS/B&W; GS namen een over, een gedeeltelijk Fryslân: 1 aanbeveling aan GS/B&W en FUMO, 1 aan FUMO, 1 aan GS/B&W; GS namen twee over en onderschreven de aanbeveling aan de FUMO. Groningen: 1 aanbeveling aan GS/B&W en ODG, 1 aan ODG, 1 aan GS/B&W; GS namen twee impliciet over en onderschreven de aanbeveling aan de ODG.	

Het (vervolg)onderzoek naar de democratische legitimiteit van de Regionale Energiestrategie (RES) was ook een samenwerking met gemeentelijke rekenkamers. In 2021 deed de NRK voor het eerst onderzoek naar dat vraagstuk, zij het alleen op provinciaal niveau. Daardoor ontstond geen zicht op de eventuele gemeentelijke inspanningen in dezen (rol van de gemeenteraad, ruimte voor en kwaliteit van eventuele participatie van inwoners en maatschappelijke organisaties). Dat zicht ontstond wel in het gezamenlijke onderzoek in 2024-2025. Op onderdelen verschillen de conclusies, maar de kernboodschap is: de democratische legitimiteit van de RES is in het geding.

Terugblik EN vervolg: Democratische legitimiteit RES (start en uitvoering)		
Onderzoeksvraag	Op welke wijze borgen de provincies de democratische legitimiteit van de Regionale Energiestrategie deel 2 en op welke manier werken de aanbevelingen uit het onderzoek 'Regionale democratie vergt energie' door in de totstandkoming van de RES deel 2?	
Portefeuillehouder	Marko Bos	
Onderzoekers	Sam Heslinga, Anke Pietersma, Beatrijs Visser, Sieger Veenstra	
Rapportage	16/02/ 2026 [De NRK voerde dit onderzoek mede namens enkele Noordelijke gemeentelijke rekenkamers en stelde naast de eigen rapporten 14 rapporten voor de deelnemende gemeentelijke rekenkamers op.] https://www.noordelijkerekenkamer.nl/democratische-legitimiteit-regionale-energiestrategie-een-vervolg	
Aanbevelingen	Drenthe: 1 aanbeveling aan PS en GS (+de aanbevelingen uit 2021). Fryslân: 1 aanbeveling aan PS en GS (+de aanbevelingen uit 2021). Groningen: 1 aanbeveling aan PS en GS (+de aanbevelingen uit 2021).	

1.1.2 Lopend onderzoek

<https://www.noordelijkerekenkamer.nl/lopend-onderzoek>

Vertraging in onderzoek Politiek-bestuurlijk integriteitsbeleid

Het onderzoek heeft twee delen: inventarisatie van het beleid van de drie provincies en vervolgens analyse van uitvoering en effecten van dat integriteitsbeleid. Dat tweede deel is ook weer gesplitst. In maart 2025 is een eerste rapport uitgebracht. Dat betrof het integriteitsbeleid van Provinciale Staten en de Statenfracties: beleid, uitvoering en resultaten. De rekenkamer wilde uiterlijk begin 2025 eveneens rapporteren over het integriteitsbeleid (+ uitvoering en resultaten) voor Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie.

Het verzoek om informatie (januari 2024) heeft geleid tot diverse discussies over onder meer de bevoegdheden van de rekenkamer, de aanpak van het onderzoek (ook in vergelijking met soortgelijk onderzoek van de Algemene Rekenkamer) en het informatiebeveiligingsbeleid van de rekenkamer. Het heeft ook geleid tot diverse afspraken en vervolgdiscussies, inzet (door de provincies) van een advocaat en een rol van de Ondernemingsraden.

De NRK heeft, op verzoek van de Vereniging van Rekenkamers, de ontwikkelingen in dit project voorgelegd aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties; dat heeft geleid tot een brief van het ministerie met uitleg van enkele relevante wettelijke bepalingen.

In 2026 zal duidelijk worden of de rekenkamer het onderzoek kan afronden en zo ja, op welke manier.

Politiek-bestuurlijk integriteitsbeleid

Onderzoeksvraag	In hoeverre is de werking van de integriteitssystemen van de drie Noordelijke provincies doeltreffend en welke aanvullingen hebben de Statenfracties op het provinciale integriteitssysteem?
-----------------	--

Portefeuillehouder	Jan van der Bij (tot 01/10/2024) / Anneke Beukers (vanaf 01/10/2024)
--------------------	--

Onderzoekers	Edwin de Jong, Anke Pietersma en Klaas Kwakkel
--------------	--

Rapportage	Vóór de verkiezingen van Provinciale Staten in maart 2027.
------------	--

Fries taalbeleid (start en deel uitvoering)

Onderzoeksvraag	Hoe doelmatig en doeltreffend is het huidige Friese taalbeleid van de provincie Fryslân, in het bijzonder waar het gaat om het bevorderen van Friese taalbeheersing en welke factoren beïnvloeden deze doelmatigheid en doeltreffendheid?
-----------------	---

Portefeuillehouder	Rick Anderson
--------------------	---------------

Onderzoekers	Sam Heslinga en Anke Pietersma
--------------	--------------------------------

Rapportage	Voorjaar/zomer 2026
------------	---------------------

Natuurbeleid: drukfactoren in Natura 2000-gebieden (start)

Onderzoeksvraag	Hoe doeltreffend zijn de maatregelen die de provincie treft om de belangrijkste drukfactoren die een negatieve invloed hebben op het halen van de natuurdoelen binnen Natura 2000-gebieden te verminderen?
-----------------	--

Portefeuillehouder	Rick Anderson
--------------------	---------------

Onderzoekers	Edwin de Jong en Sam Heslinga
--------------	-------------------------------

Rapportage	Najaar 2026
------------	-------------

Brede Welvaart (start en deel uitvoering)

Onderzoeksvraag	Op welke wijze implementeren Gedeputeerde Staten en ambtelijke organisatie het concept brede welvaart en welke handelingsperspectieven kan de rekenkamer hen bieden?
-----------------	--

Portefeuillehouder	Marko Bos
--------------------	-----------

Onderzoekers	Klaas Kwakkel, Anke Pietersma en Sam Heslinga
--------------	---

Rapportage	Eind 2026
------------	-----------

Onderbesteding: deelname aan en aanvulling op DoeMee-onderzoek (start en uitvoering)	
Onderzoeksvraag	1. Wat is de omvang van (structurele) onderbesteding ten opzichte van de oorspronkelijke of gewijzigde begroting? 2. Welke regels zijn er voor begroten en verantwoorden van onderbesteding? 3. Wat zijn de oorzaken van onderbesteding (gescheiden naar baten en lasten)?
Portefeuillehouder	Rick Anderson
Onderzoekers	Klaas Kwakkel en Ingeborgh Petri-Bezemer
Rapportage	2026
Provinciaal woonbeleid (en Deltaplan) (start en deel uitvoering)	
Onderzoeksvraag	Welke taken, verantwoordelijkheden en instrumenten heeft de provincie op het gebied van woningbouw en hoe doeltreffend is het woonbeleid van de drie Noordelijke provincies?
Portefeuillehouder	Anneke Beukers
Onderzoekers	Sieger Veenstra en Edwin de Jong
Rapportage	Eind 2026
Provinciaal beleid inzake ondermijning (start)	
Onderzoeksvraag	Welke voornemens en activiteiten hebben de provincies om ondermijning te voorkomen en/of te bestrijden?
Portefeuillehouder	Anneke Beukers
Onderzoekers	Anke Pietersma en Edwin de Jong
Rapportage	Najaar 2026

1.1.3 Doorwerking

De doorwerking van de analyses, conclusies en aanbevelingen is van wezenlijk belang voor het leren van rekenkamerrapporten; zicht daarop is ook voor de rekenkamer zelf relevant. Gedeputeerde Staten zijn wettelijk verplicht Provinciale Staten een overzicht van de getroffen maatregelen te sturen (zie tekstkader). Bestaande monitoringssystemen (en de bestuurlijke reacties) bieden daarvoor een goede basis. De rekenkamer heeft met zowel de provinciesecretarissen als de griffiers besproken dat dergelijke overzichten bij voorkeur inhoudelijk zijn: geen ‘afvinklijstjes’. Bij voorkeur laten Gedeputeerde Staten zien: (a) op grond van welke overwegingen aanbevelingen wel of niet overgenomen zijn, (b) of de aanbevelingen ook werkelijk doorgevoerd zijn en (c) tot welke veranderingen de doorgevoerde aanbevelingen hebben geleid. Op die punten zijn verbeteringen mogelijk in de bestaande monitoringssystemen en het gebruik daarvan.

Wettelijke verplichting vanaf 01/01/2023: inzicht in doorwerking

“Gedeputeerde staten zenden provinciale staten jaarlijks een overzicht van de aan gedeputeerde staten gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van hun standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.” (art. 186a, Provinciewet)

Wij vermelden hier graag een bijzonderheid: NRK en het presidium van Provinciale Staten van Groningen spraken af dat de rekenkamer elk jaar een analyse zal maken van de verantwoording van GS over de aan GS gedane rekenkameraanbevelingen. Op die manier, zo is de gezamenlijke verwachting, zal meer zicht ontstaan op de doorwerking van aanbevelingen van de rekenkamer.

1.2 Organisatie en beleid

De Gemeenschappelijke Regeling voor de Noordelijke Rekenkamer bevat bepalingen over, onder andere, het college en het bureau van de rekenkamer. Zij bepaalt tevens dat een Raad van Advies de Noordelijke Rekenkamer adviseert over de inhoud van het onderzoeksprogramma en de uitvoering van de taak door rekenkamer. Daarnaast bepaalt de Gemeenschappelijke Regeling dat deze Raad van Advies zorgdraagt voor gecoördineerde besluitvorming van de drie Provinciale Staten over zaken die de Noordelijke Rekenkamer aangaan. Tevens zijn in de Gemeenschappelijke Regeling bepalingen opgenomen over de financiële bijdragen van de deelnemende provincies Drenthe, Fryslân en Groningen aan de Noordelijke Rekenkamer.

Juridische status

De Provinciewet schrijft voor dat Provinciale Staten beschikken over een rekenkamer. Artikel 183 Provinciewet bepaalt dat die rekenkamer het door het provinciebestuur gevoerde beleid beoordeelt aan de hand van drie maatstaven: doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid. Drenthe, Fryslân en Groningen besloten een gezamenlijke rekenkamer in te stellen, in de vorm van een ‘gemeenschappelijk orgaan’, een gemeenschappelijke regeling op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR).

1.2.1 College

Het college van de Noordelijke Rekenkamer vormt het bestuur. De wettelijke zittingstermijn van zes jaar van zijn leden is één keer te verlengen. In het verslagjaar 2025 waren lid van het college:⁵

- Anneke Beukers: voorzitter, benoemd per 1 oktober 2020⁶
- Marko Bos: lid, benoemd per 1 mei 2021
- Rick Anderson, benoemd per 1 oktober 2024

Diversiteit in de top

De minister van OC&W heeft per brief d.d. 16 mei 2022 laten weten dat het kabinet maatregelen treft om het percentage vrouwen in leidinggevende posities te vergroten en dat “diversiteit in de top van de (semi)publieke sector verder strekt dan gender alleen. Het is even zo belangrijk om bijvoorbeeld mensen met een cultureel diverse achtergrond. LHBTIQ+-personen en mensen met een beperking door en in te laten stromen naar de top”. Als organisatie in de (semi-)publieke sector dient de rekenkamer “passende en ambitieuze streefcijfers voor de man-vrouwverhouding in de top en subtop op te stellen”, met een minimumstreefcijfer van 33% vrouwen.

De NRK zelf heeft in dezen maar zeer beperkt zeggenschap; immers: Provinciale Staten benoemen de collegeleden. Daarom hebben college en Raad van Advies gezamenlijke keuzes gemaakt: zij beschouwen als (sub)top van de Noordelijke Rekenkamer het college en de functie van secretaris-directeur en besloten dat bovenvermelde streefcijfers voor de (sub)top van de Noordelijke Rekenkamer als geheel gelden.

Streefcijfer en realisatie

De Noordelijke Rekenkamer streeft naar een evenredige man-vrouwverhouding in de (sub)top (dus: 1-op-1) en naar ten minste één persoon die bijdraagt aan ‘diversiteit’ (dus: tenminste een persoon met een cultureel diverse achtergrond, en/of LHBTIQ+-identiteit en/of een beperking).

De huidige samenstelling van de (sub)top van de NRK voldoet aan een deel van de streefcijfers, niet aan het streven naar een evenredige man-vrouwverhouding in de (sub)top (ook nog niet aan door het kabinet genoemde minimum van 33% vrouwen). De opvolging van de voorzitter per 01/02/2026 zal hierin geen verandering brengen.

⁵ De secretaris-directeur (Linze Schaap) is secretaris van het college en directeur van het bureau.

⁶ Zij treedt per 01/02/2026 op eigen verzoek terug.

1.2.2 Contacten met Provinciale Staten; Raad van Advies

Het is gebruikelijk om rekenkamerrapporten voorafgaand aan de openbaarmaking aan Provinciale Staten te presenteren. In deze besloten bijeenkomsten krijgen de geïnteresseerde Statenleden een toelichting op de conclusies en aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek. Vervolgens licht de rekenkamer de rapporten per provincies toe in de vergadering van de desbetreffende Statencommissie en in meer informele bijeenkomsten (Steatemark in Fryslân, Stateninformatiedag in Groningen). In 2025 is deze werkwijze bij alle aangeboden rapporten gevolgd. De Noordelijke Rekenkamer stelt het contact met Provinciale Staten over de onderzoeksrapporten op prijs en zij is te allen tijde bereid toelichting te geven op de rapporten. In het verslagjaar gebeurde dit ook, veelal in gesprekken met afzonderlijke fracties. Om de contacten te versterken en ideeën op te doen voor de onderzoeksprogrammering voert de rekenkamer gesprekken met Statenfracties.

De Raad van Advies bestaat uit afgevaardigden van Provinciale Staten en telt negen leden: uit elke provincie drie. De leden vertegenwoordigen uitdrukkelijk niet hun fractie, maar de voltallige Staten. Het secretariaat van de Raad van Advies werd in 2025 verzorgd door de griffie van de provincie Fryslân. In de verslagperiode is de Raad van Advies bijeengekomen ter advisering over de jaarstukken 2024, de begroting 2026 van de rekenkamer en de procedure voor de onderzoeksprogrammering voor 2027-2030. Ook heeft hij een nieuwe voorzitter voor het college van de rekenkamer geselecteerd, waarbij de zittende leden van dat college en de secretaris-directeur als adviseur optraden. De rekenkamer spreekt haar waardering uit voor de goede samenwerking met de Raad van Advies en voor de wijze waarop de Raad van Advies functioneert als klankbord en ambassadeur van de NRK. De leden van de Raad van Advies in 2025:

Samenstelling Raad van Advies

	Eind 2025
Drenthe	Greetje Dijkers Agnes Jongman Siska Peeks
Fryslân	Cor Keuning Jochem Knol (voorzitter) Margreet Jonker
Groningen	Stijn ten Hoeve Bas Wiegman Lies Zondag

1.2.3 Openbaarheid en burgerparticipatie

Rekenkamers zijn hulpmiddelen voor de democratie, voor zowel de representatieve als de participatieve democratie. Die bijdrage aan de kwaliteit van de democratie levert de rekenkamer eerst en vooral door het doen van constructief-kritisch onderzoek en het stimuleren van de doorwerking daarvan. Participatie en openbaarheid helpen daarbij, mits op de juiste momenten. Participatie is zinvol en mogelijk bij het opstellen van onderzoeksprogramma's, zodat onderzoeksprojecten aansluiten bij politieke en maatschappelijke kennisbehoeften. Dan gaat het om participatie in de vorm van aandragen van onderzoekssuggesties door Statenleden, maatschappelijke organisaties en burgers. Openbaarheid is er van de begrotingen, jaarstukken, onderzoeksprogramma's, onderzoeksoptellingen en eindrapporten. Die documenten staan op de website van de rekenkamer. Andere documenten en tussenrapportages zijn naar hun aard alleen voor de geadresseerden en mogen niet ter inzage gegeven worden aan derden, tenzij na uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de Noordelijke Rekenkamer.

1.2.4 Bureau

Het bureau van de Noordelijke Rekenkamer ondersteunt het college bij het uitoefenen van diens taak. Waar mogelijk voert het bureau het onderzoek van de rekenkamer zelf uit. Uitgangspunt voor de samenstelling van het bureau is daarom dat de rekenkamer expertise heeft die aansluit bij de kerntaken van de provincies. Soms is het noodzakelijk externe menskracht in te huren met specifieke expertise. Vanaf juni 2025 is een medewerker langdurig ziek en dat leidde tot vertraging van enkele projecten. Het werken is hybride; afspraak is dat de medewerkers ten minste 50% van hun werktijd op kantoor zijn. Het thuiswerken is onverminderd gefaciliteerd door veelvuldig gebruik van digitale media en door medewerkers thuis gebruik te laten maken van (rand-)apparatuur van de rekenkamer. Het kantoor is ergonomisch op orde, het thuiswerken zo veel mogelijk. De medewerkers per 31 december 2025:

Sam Heslinga (junior-onderzoeker) | Edwin de Jong (senior-onderzoeker) | Klaas Kwakkel (senior-onderzoeker) | Ingeborgh Petri-Bezemer (officemanager en junior-onderzoeker) | Anke Pietersma (onderzoeker; privacy officer) | Linze Schaap (secretaris-directeur) | Sieger Veenstra (onderzoeker) | Beatrijs Visser (junior-onderzoeker)

Medewerkers van de rekenkamer leverden bijdragen aan de Vereniging van Rekenkamers, zoals de Kring Noord, het landelijke bestuur en verscheidene landelijke activiteiten.

1.2.5 Dienstverlening en ICT

De provincie Drenthe vervult als centrumprovincie (als zodanig aangewezen in de Gemeenschappelijke Regeling) voor de Noordelijke Rekenkamer een ondersteunende rol. De dienstverleningsovereenkomst betreft hoofdzakelijk personeels- en salarisadministratie en advisering over personeelsbeleid. Zij is begin 2017 herzien en per 2025 aangevuld.; Voor de ICT-ondersteuning is een contract afgesloten met IT Lions⁷ en dat is per medio 2024 met drie jaar verlengd. Bij die gelegenheid is de informatiebeveiliging op een zo hoog mogelijk niveau gebracht. Tevens heeft de NRK in 2024 een externe Functionaris Gegevensbescherming gecontracteerd.

⁷ Inmiddels Aurora ICT geheten.

2. Jaarrekening 2025

2.1 Toelichting paragrafen jaarstukken 2025

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV 2025) schrijft voor dat de betrokken overheid te onderscheiden programma's kent die samenhangen met de maatschappelijke beleidsvelden waarop deze overheid zich richt. Verder schrijft het BBV voor dat de betreffende overheid in afzonderlijke paragrafen de uitgangspunten beschrijft die op een aantal, door de regelgever genoemde, beheeraspecten in acht worden genomen. De Noordelijke Rekenkamer is geen bestuursorgaan dat besluiten met rechtsgevolg neemt: zij doet onderzoek. De strekking van dit onderzoek neemt de vorm aan van onderzoeksconclusies en aanbevelingen. De Noordelijke Rekenkamer heeft geen rechtspersoonlijkheid, zij is een gemeenschappelijk orgaan zoals genoemd in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Zij kan geen onroerend goed aankopen en houdt geen kapitaalgoederen (anders dan ICT-apparatuur en meubilair) aan; het formuleren van uitgangspunten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is daarom niet zinvol. De rekenkamer is een samenwerkingsorgaan van de drie provincies; zij neemt zelf bestuurlijk noch financieel deel aan andere organisaties; daarom bevat de rekening geen paragraaf verbonden partijen.

Weerstandsvermogen

Mochten zich incidenten voordoen die effect hebben op de financiële positie van de Noordelijke Rekenkamer, dan kan zij een beroep doen op de weerstandscapaciteit uit de reserve en de post onvoorzien; als die uitgeput zijn, dan zullen de drie deelnemende provincies extra bijdragen.

Financieel beheer

De Noordelijke Rekenkamer voert een deel van haar financiële administratie in eigen beheer uit. De provincie Drenthe (de formele werkgever) verricht de salarisbetaling en de reiskostenvergoeding. De aan de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende provincies storten hun jaarlijkse bijdrage rechtstreeks op de rekening-courant van de Rekenkamer.

Bijdrage van provincies

Jaarlijks stellen de Staten van de drie deelnemende provincies een gelijk bedrag beschikbaar ter dekking van de te maken kosten. Deze bijdrage is taakstellend.

Bedrijfsvoering

Het personeel van de Noordelijke Rekenkamer is formeel in dienst van de provincie Drenthe. De Noordelijke Rekenkamer volgt in beginsel het personeelsbeleid van de provincie. Voor informatie over de ontwikkeling van de loonsommen en sociale lasten conformeert de Rekenkamer zich aan opgaven die de provincie Drenthe aan haar verstrekt. De provincie Drenthe ontvangt voor het

uitvoeren van deze werkzaamheden een vergoeding. In de dienstverleningsovereenkomst (2016) zijn afspraken gemaakt over de ondersteuning van de secretaris-directeur bij personeelszaken, arbeidsomstandigheden, juridisch advies, verzuimbegeleiding en over de vergoeding daarvoor.

2.2 Grondslagen jaarrekening 2025 en balans

2.2.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV 2025). De Noordelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijk orgaan van Provinciale Staten van Drenthe, Fryslân en Groningen op basis van de Gemeenschappelijke Regeling Noordelijke Rekenkamer (2022 en voorgangers). De provincie Drenthe is als centrumprovincie aangewezen. Bij de controle van de jaarrekening is het rechtmatigheidskader NRK in acht genomen. In de jaarrekening 2025 zijn de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de balans per 31 december 2025, de staat van baten en lasten en een toelichting op de posten opgenomen. Het vermogen wordt bepaald op grond van historische prijzen. De activa en de passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

Het BBV schrijft voor dat alle investeringen geactiveerd moeten worden. De NRK concretiseert dat door investeringen te activeren die hoger zijn dan € 5.000,- en een minimale gebruiksduur kennen van drie jaren. De gebruiksduur van kantoorapparatuur (zoals laptops) stelt de rekenkamer op vier jaren, die van meubilair op 10.

Vorderingen

Bij de waardering van eventuele vorderingen houdt de rekenkamer rekening met het risico van oninbaarheid. De omvang van dit risico is beoordeeld.

Grondslagen voor resultaatbepaling

In de staat van baten en lasten zijn opbrengsten en kosten verantwoord die betrekking hebben op de bedrijfsactiviteiten die tijdens het boekjaar 2025 werden verricht.

Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Artikel 44 en 49 van het BBV schrijven voor dat voor jaarlijks terugkerende, aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een gelijk volume, geen voorziening mag worden getroffen en deze niet in de overlopende passiva mogen worden opgenomen.

2.2.2 Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf de jaarrekening 2023 is het college (als bestuur van de gemeenschappelijke regeling) verplicht zelf een rechtmatigheidsverantwoording te geven. De baten en lasten en de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Het voldoen aan een drietal rechtmatigheidscriteria blijkt op die manier niet expliciet; het gaat dan om criteria met betrekking tot de begroting, voorwaarden en misbruik & oneigenlijk gebruik. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college toe in hoeverre deze jaarrekening aan die drie

criteria voldoet en in overeenstemming is met de door het college vastgestelde kaders (de begroting en aanvullende regelingen en collegebesluiten) en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. In de vorige subparagraaf zijn normen met betrekking tot de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Het college heeft die grens bepaald op 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijkingen van de begroting zijn in overeenstemming met besluiten van het college.

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijkt een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de college vastgestelde kaders zoals de begroting en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het college vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het college bepaald en bedraagt 2% van de totale begrote lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) en is daarmee vastgesteld op €20.200.

Bevinding

Het college is van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen en binnen de daarvoor gestelde norm van 2% blijven. De uitgaven voor externe diensten, in het bijzonder de kosten van automatisering en overige diensten, overschrijden de begroting fors. Dat is het gevolg van extra activiteiten om de informatiebeveiliging optimaal te maken. Het college heeft deze keuze bewust gemaakt. Ook enkele personele uitgaven (Intern personeel + sociale lasten; Woon-werkverkeer + reiskosten) overschrijden de begroting met meer dan 2%. Het college signaleerde dat tijdig en nam zodanige maatregelen dat alle overschrijdingen gedekt werden door onderbesteding op andere posten.

2.3 Balans per 31 december 2025

In de tabel staat de balans vóór de verwerking van het resultaat over het boekjaar 2025. De nummers in de toelichting corresponderen met die in de balans en de winst- en verliesrekening.

Tabel 1: Balans per 31/12/2024 en 31/12/2025

	Toel.	31/12/2024	31/12/2025
	ACTIVA	ACTIVA	ACTIVA
Materiële activa	A	26.085	19.360
Liquide middelen	B	319.424	343.706
Waarborgsom	C	2.583	2.583
Overlopende activa / debiteuren / btw	D	30.918	19.277
Totaal vlottende activa		352.925	365.566
TOTAAL ACTIVA		379.010	384.926
	PASSIVA	PASSIVA	PASSIVA
Algemene reserve	E	49.001	50.500
Toevoeging Algemene Reserve	F1	1.500	4.792
Bestemmingsreserve langdurige uitval	F2	-	34.891
Resultaat boekjaar, na bestemming		51.441	0
Totaal eigen vermogen		101.942	90.183
Overlopende passiva / crediteuren	G	212.988	230.663
Voorziening toekomstige verlofafspraken	H	64.080	64.080
Totaal kortlopende schulden		277.067	294.743
TOTAAL PASSIVA		379.010	384.926
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	I	89.724	89.595

2.3.1 Toelichting activa

A. Materiële vaste activa

De NRK activeert investeringen die hoger zijn dan €5.000,- met minimale gebruiksduur van drie jaren. De investeringen in 2025 (telefoons; enkele laptops) bleven onder die grens; er waren desinvesteringen. De boekwaarde van de vaste materiële activa aangeschaft in 2022 en 2023:

Tabel 2. Boekwaarde en jaarlijkse afschrijvingen (bedragen ex btw):

Boekwaarde per	Kantoor-inrichting, eind 2022: €9.146 Af: €915/jaar	ICT-Infrastructuur, eind 2022: €19.156 Af: €4.789/jaar. Te verwachten vervanging: PM	Vergaderstoel en, eind 2023: €10.211 Af: €1.021/jaar	Totaal afschrijving	Boekwaarde
31/12/2022	9.146	19.156	n.v.t.	0	28.302
31/12/2023	8.231	14.367	10.211	5.704	32.809
31/12/2024	7.317	9.578	9.189	6.725	26.085
31/12/2025	6.402	4.789	8.168	6.725	19.360
31/12/2026	5.488	PM	7.147	6.725	12.635
31/12/2027	4.573	PM	6.126	1.936	10.699
31/12/2028	3.658	PM	5.105	1.936	8.763
31/12/2029	2.744	PM	4.084	1.936	6.827
31/12/2030	1.829	PM	3.063	1.936	4.891
31/12/2031	915	PM	2.042	1.936	2.955
31/12/2032	915	PM	1.021	1.936	1.019
31/12/2033	n.v.t.	PM	1.019	1.019	0

B. Liquide middelen

De rekenkamer beschikt over een betaalrekening en een spaarrekening bij de ABN AMRO. Het beginsaldo (01/01/2025) was €319.424, het eindsaldo (31/12/2025) €343.706.

C. Waarborgsom

Medio 2014 was een bankgarantie aangegaan ter zekerstelling van de af te dragen huur voor de kantoorruimte. In 2021 stemde de verhuurder ermee in de bankgarantie van drie maanden huur en servicekosten te vervangen door een borg van één maand huur op rekening van de verhuurder. De NRK bespaart op die manier structureel op de bankkosten. [NB. prijspeil 2021].

D. Overlopende activa / debiteuren / btw

Hier gaat het vrijwel uitsluitend over het verrekenen van betaalde btw.

2.3.2 Toelichting Passiva

E. Algemene reserve

De algemene reserve is een vrij uitkeerbare reserve: er staan geen verplichtingen op grond van de wet of statuten om deze reserve aan te houden tegenover. Deze reserve heeft tot doel tegenvallers bij lopende onderzoeken en/of eventuele kortingen op provinciale bijdragen op te vangen. Deze reserve is ook een voorziening indien bij langdurige ziekte een eventuele vervanging vanuit eigen middelen moet worden bekostigd. De Gemeenschappelijke Regeling maximeert de algemene reserve op 5% van de jaarbijdragen van de drie provincies. Een lager peil is naar de mening van de Noordelijke Rekenkamer en haar Raad van Advies onwenselijk. Daarom wordt de reserve jaarlijks aangevuld tot dat maximum.

Tabel 3: Algemene reserve

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen (deels uit resultaat t-1)	Eindsaldo (na toevoeging uit resultaat)
t/m 2012		25.000	67.565	42.565
2013	42.565	3.659	0	38.906
2014	38.906	0	33.305	72.211
2015	72.211	0	9.514	81.725
2016	81.725	41.786	0	39.937
2017	39.937	0	73.660	113.597
2018	113.597	-/- 120.833	0	-/- 7.236
2019	-/- 7.236	0	49.499	42.264
2020	42.264	0	987	43.251
2021	43.251	0	2.999	46.250
2022	46.250	0	1.500	47.750
2023	47.750	0	1.250	49.000
2024	49.000	0	1.500	50.500
2025	50.500	0	4.792	55.292

F1-2. Resultaat boekjaar en bestemming

Het verslagjaar 2025 kent een positief resultaat van €39.683. Dat is vooral het gevolg van het voorzichtige begrotingsbeleid (gegeven de permanente onzekerheden over uitkomsten van de cao-onderhandelingen en de inflatie).

Voorzichtig begroten is een beleidsmatig uitgangspunt van de rekenkamer. Een van de overwegingen daarbij is, dat zij bij het opstellen van de conceptbegroting voor het volgende jaar alleen kan beschikken over de realisatie in het eerste kwartaal van het lopende jaar. Daarnaast zijn inflatiepercentage en ontwikkeling van de CAO-salarissen niet goed voorspelbaar. In overleg met de Raad van Advies kiest de rekenkamer er daarom voor ruim te begroten en zuinig te werken: liever aan het eind van het jaar een deel van de middelen teruggeven aan de provincies dan moeten verzoeken om een extra bijdrage.

Bestemming positief resultaat

- Deels gaat dat ten gunste van de algemene reserve, zodat die op het afgesproken peil van 5% van de jaarbijdragen van de provincies blijft (zie toelichting E).
- Creatie bestemmingsreserve langdurige uitval (toelichting F2).

In de balans (tabel 1) is dit alvast zichtbaar gemaakt.

Tabel 4: Bestemming resultaat

	Resultaat 2025		39.683
1	Af: aanvulling algemene reserve tot 5% van de bijdragen in 2026 (o.g.v. GR). ▪ 5% van 1.105.845 = 55.292 ▪ Stand per 31/12/2025: 50.500	4.792	-/- 4.792
2	Creatie bestemmingsreserve langdurige uitval	34.891	-/- 34.891
3	Teruggaaf aan de provincies, per provincie		0

F2. Creatie bestemmingsreserve langdurige uitval

Vanaf medio 2025 heeft de rekenkamer te maken met langdurige afwezigheid van een medewerker door ziekte. Voor vervanging heeft de rekenkamer geen ruimte, terwijl zij wel zelf verantwoordelijk is voor de opvang van de extra kosten (artikel 28 lid 2 van de gemeenschappelijke regeling). Gevolgen: extra werkdruk voor de overige medewerkers en vertraging binnen enkele onderzoeksprojecten. Daarom kiest de NRK voor het creëren van een bestemmingsreserve ter dekking van extra kosten als gevolg van uitval van medewerkers door langdurige ziekte. 'Langdurig ziek' definieert de rekenkamer als afwezigheid gedurende ten minste een halfjaar. Daarom streeft zij naar een bestemmingsreserve ter omvang van de gemiddelde loonkosten van een half fte (het bureau van de NRK omvat afgerond 7 fte: totale loonsom gedeeld door 7 maal een half jaar). In 2026 zou dit betekenen een omvang van de bestemmingsreserve ($858.600 / 14 =$) 61.329. Een eerste stap is het toevoegen van restant van het positieve resultaat 2025. De rekenkamer stelt voor de bestemmingsreserve de komende jaren op peil te brengen en vervolgens te bewaken dat die op peil blijft. De rekenkamer zal de Raad van Advies vragen advies uit te brengen over de manier van aanvullen. Een tijdelijke verhoging van de provinciale bijdragen zal nodig zijn.

G. Overlopende passiva / crediteuren

Overlopende passiva bestaan uit kosten die betrekking hebben op activiteiten in het boekjaar en die betaald zijn in het volgende jaar, in het bijzonder de salariskosten over kwartaal 4.

H. Voorziening: toekomstig verlof

In 2023 en 2024 zijn afspraken gemaakt over het in de toekomst opnemen van extra verlof voorafgaande aan vervroegde uittreding. Op grond van de regelingen van de provincie Drenthe, in het bijzonder betreffende Vitaliteitsverlof, komt een deel van dat extra verlof voor rekening van de werkgever. Daarom is besloten een voorziening te treffen voor de eenmalige kosten daarvan, en wel ten laste van de jaren waarin de afspraken gemaakt zijn (in 2026 zal een deel van de voorziening benut worden, in 2027 het andere deel).

J. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Tabel 5: Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen (prijspeil 2026)

	Rechten en verplichtingen	89.595
1	Vijfjarige all-in-huurcontract voor de huisvesting in het pand aan de Dr. Nassaulaan 5 te Assen (toelichting onder nummer L3 'huisvesting'), lopend tot 31 december 2029. NB. Voorheen werden de servicekosten afzonderlijk berekend, per april 2024 is de rekenkamer een 'all-in'-contract aangegaan voor huur en servicekosten, voor een vast bedrag per jaar dat jaarlijks verhoogd wordt met het 2%.	56.806
2	Meerjarige contracten voor het onderhoud en beheer van de ICT en de website.	26.448
3	Doorlopende dienstverleningsovereenkomst met de provincie Drenthe (begin 2017 herzien; per 01/01 2025 aangepast).	6.341

2.4 Overzicht van baten en lasten 2025

Voor een aantal posten zijn een toelichting en verantwoording opgenomen (zie tweede kolom van onderstaande tabel voor verwijssnummers). De realisatiecijfers van 2024 zijn toegevoegd als referentie. De toelichting volgt na de tabel.

Tabel 6: Resultaten vóór besluitvorming over de bestemming van het resultaat over 2025

	Toel.	Real. 2024	Begr. 2025	Real. 2025	Vershil 2025
		OPBRENGSTEN	OPBRENGSTEN	OPBRENGSTEN	OPBRENGSTEN
Bijdragen provincies	OP1	980.000	1.010.000	1.010.000	0
Verkoop activa; overige opbrengsten	OP2	48.610	0	2.666	2.666
Rentebaten	OP3	10.352	0	8.060	8.060
Totaal opbrengsten		1.038.962	1.010.000	1.020.726	10.726
		LASTEN	LASTEN	LASTEN	LASTEN
Afschrijvingen	L1	6.725	6.725	6.725	0
Intern personeel + sociale lasten	L2	774.597	775.000	822.188	-/- 47.188
Woon-werkverkeer + reiskosten		13.266	8.500	9.575	-/- 1.075
Vorming en opleiding		1.050	9.600	7.122	2.477
Werving en selectie		0	0	0	0
Inhuur extern personeel		34.262	52.000	6.925	45.075
Personeel		823.175	845.100	845.811	-/- 711 (-/- 0,1%)
Huisvesting	L3	65.284	58.000	55.822	2.178 (3,8%)
Dienstverlening Drenthe	L4	7.327	10.000	6.341	3.659
Automatisering (incl. investering apparatuur)		26.231	25.000	35.613	-/- 10.613
Accountantskosten		5.150	10.000	9.500	500
Schoonmaak		3.263	3.500	3.248	252
Overige diensten		3.525	0	2.500	-/- 2.500
Externe diensten		45.495	48.500	57.201	-/- 8.701 (-/-18%)
Organisatiekosten	L5	23.263	33.675	15.485	18.190 (54%)
Onvoorzien	L6	22.079	18.000	0	18.000 (100%)
Totaal lasten		986.021	1.010.000	981.043	28.957
Resultaat		52.941	0	39.683	39.683

2.4.1 Toelichting opbrengsten

OP1 Opbrengsten: bijdragen provincies

Het grootste deel van de opbrengsten bestaat uit de (afgesproken en ontvangen) bijdragen van de drie deelnemende provincies. In de loop van 2021 was met de Raad van Advies een tijdelijke extra bijdrage afgesproken, ter dekking van eventuele incidentele onderzoeksverzoeken vanuit Provinciale Staten. Die bijdrage (€45.000 per jaar) is vervolgens structureel geworden, gelet op de

ambities in het onderzoeksprogramma van de NRK en het aantal verzoeken dat de NRK van Statenleden ontvangen heeft voor extra onderzoek.

OP2 Verkoop activa en overige opbrengsten

Van verkoop van activa was in 2025 geen sprake, van overige opbrengsten wel. Dat waren in 2025 twee: de vrijwilligersbijdrage voor de secretaris-directeur die bestuurslid is van de landelijke Vereniging van Rekenkamers (daar staan extra reiskosten en tijd tegenover) en een vergoeding voor facilitaire kosten die de rekenkamer maakte voor een landelijke training van dezelfde vereniging.

OP3 Rente

In het boekjaar waren er rentebaten, geen rentelasten.

2.4.2 Toelichting lasten

L1 Afschrijvingen

Zie toelichting A op de balans.

L2 Personeel

- **Intern personeel, reiskosten, vorming + opleiding, werving + selectie**

De uitgaven voor intern personeel en college vielen in 2025 hoger uit dan begroot. De aanzienlijke loonstijgingen waren deels voorzien, maar niet alle salarisstijgingen waren ten tijde van het opstellen van de begroting 2025 in april 2024 te voorzien (de cao-afspraken waren op dat moment nog niet gemaakt). Ook de reiskosten (dienstreizen en reizen collegeleden) vielen hoger uit dan begroot. Op de overige posten zien we onderbesteding.

Tabel 7: Intern personeel en college in fte

	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2026
Bestuur*	0,4	0,4	0,4
Bureau	7,15	7,15	7,15
Totaal	7,55	7,55	7,55

* Norm is 0,4 (Gemeenschappelijke Regeling 2016/2022).

- **Inhuur extern personeel**

In 2025 gaat het hier om kosten voor inhuur ten behoeve van het aanvullende onderzoek Energiebesparingsplicht.

L3 Huisvesting

Het huurcontract voor de huisvesting van de NRK is begin 2024 gewijzigd in een 'all-inhuurcontract'; het totaalbedrag is verhoogd – gelet op de fors gestegen servicekosten (w.o. verwarming). De kosten vielen in 2025 lager uit dan in 2024 (in de realisatie 2024 zat een incidentele naheffing over de servicekosten 2022-2023).

L4 Externe diensten

- De dienstverlening door de provincie Drenthe heeft vooral betrekking op salarisadministratie en ondersteuning bij het personeelsbeleid (op basis van het in 2017 vernieuwde dienstverleningsprotocol). Op verzoek van de rekenkamer heeft de provincie Drenthe de gefactureerde kosten in 2025 verlaagd (want het aantal gebruikte uren voor advisering is veel minder dan de provincie de afgelopen jaren in rekening bracht).
- De uitgaven voor ICT-ondersteuning zijn fors hoger dan begroot. Dat is een voorzien gevolg van bewust beleid: optimale informatiebeveiliging (vastgelegd in een aangepast contract). Verder stijgen de prijzen van diverse abonnementen (o.a. internet en Exact) fors, evenals de kosten voor werkzaamheden aan de website als gevolg van wettelijk verplichte digitale toegankelijkheid van de website. Ook schafte de rekenkamer wat nieuwe apparatuur en een strippenkaart voor het onderhoud van de website aan; en zij maakte kosten voor noodzakelijke extra ondersteuning bij zowel de website als informatiebeveiliging
- De accountantskosten betreffen boekjaar 2024. De stijging is vooral het gevolg van nieuwe eisen aan accountantscontrole.
- De schoonmaakkosten zijn iets lager dan begroot.
- De overige diensten in 2025 betreffen het werk van de externe Functionaris Gegevensbescherming en advisering over het algemene informatiebeveiligingsbeleid van de NRK.

L5 Organisatiekosten

Hieronder vallen kosten van abonnementen van kranten en tijdschriften, bankkosten, huishoudelijke uitgaven, kosten voor activiteiten en presentjes bij bijzondere gelegenheden (benoeming, bevordering, afscheid) en voor enkele externe bijeenkomsten van bureau en college.

L6 Onvoorzien

Er is in 2025 geen beroep gedaan op de post onvoorzien.

2.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

3. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het College van de Noordelijke Rekenkamer

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de Noordelijke Rekenkamer te Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 alsmede van het vermogen van de Noordelijke Rekenkamer op 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2025;
2. de balans per 31 december 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het College over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2025.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en "Het Rechtmatigheidskader Noordelijke Rekenkamer" vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Noordelijke Rekenkamer, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 20.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgescreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder provinciale verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in “Het Rechtmatigheidskader Noordelijke Rekenkamer” en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.
- Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het College onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 9 april 2026

Van der Meer Accountants B.V.

I. Brakke RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden: